

“TÜRK EDEBİYATINDA KAVGA (EN BÜYÜK, EN ÖNEMLİ, EN BİLGİLİ YAZAR BENİM!)” KİTAP TANITIMI

Sevde DUMAN*

Geliş Tarihi: 06.11.2020

Kabul Tarihi: 25.12.2020

Atıf Bilgisi: Hars Akademi
Uluslararası Hakemli Kültür-
Sanat-Mimarlık Dergisi

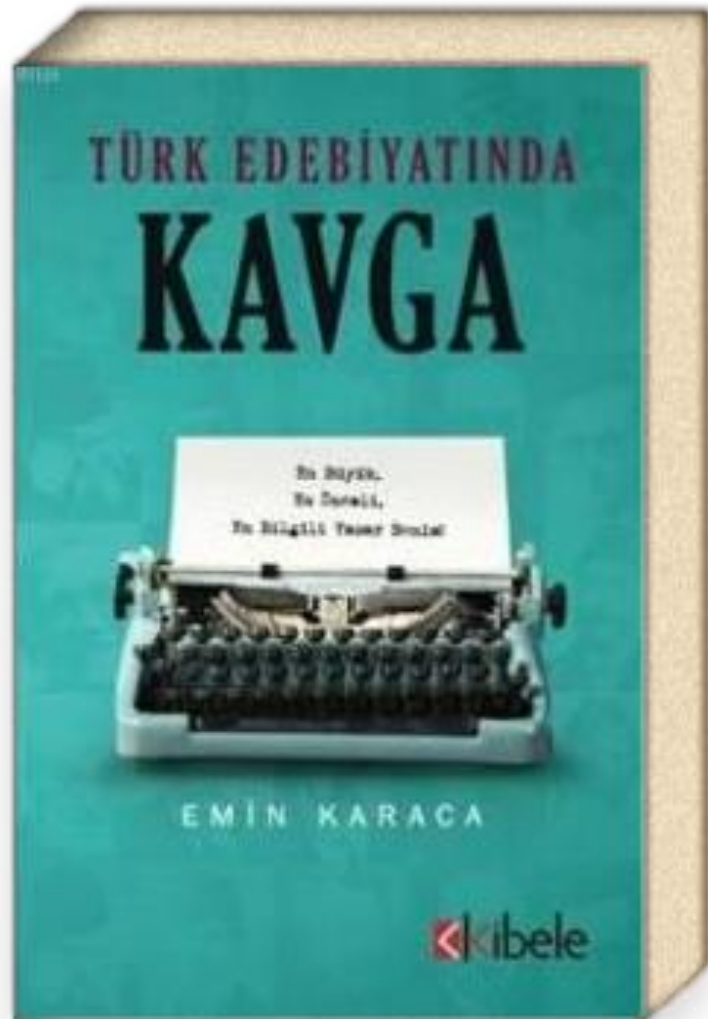
Sayı: 6

Sayfa: 535-539

Yıl: 2020

Dönem: Aralık

Emin Karaca, **Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)**, Kibele Yayınları, İstanbul, 2017, 483 s., ISSN: 978-605-9467-07-0.

kitapyurdu.com

* Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Edirne, sevdeduman401@gmail.com / ORCID: 0000-0001-9474-6476.

Modern Türk edebiyatı döneminde yayımlanan gazete ve dergi koleksiyonları incelendiğinde araştırmacı ve okuyucuların çok fazla şaşırabilecekleri ilginç konularla karşılaşılır. Gazete ve dergi koleksiyonlarında bazen sürprizlerle karşılaşan okuyucular, uzun dönem devam eden çok sayıda edebî tartışmaların yaşandığını ve yaşanmaya devam etmekte olduğunu daha uzun yıllar göreceklerdir. Genellikle gazete ve dergi sayfalarında yaşanan, kişi, eser, dönem ve dil üzerine odaklanan bu tartışmaların her zaman saygılı ve seviyeli bir üslupta ilerlemediği görülmektedir. Zaman zaman bu tartışmaların bir tarafı olan veya eleştiri oklarına maruz kalan isimlerin işi küfür ve hakarete, hatta fiziksel temasa kadar götürdükleri de gözlenmektedir.

Türk edebiyatındaki tartışmalar üzerine çok sayıda çalışma yapılmıştır. *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)*¹, *Bay Ataç Gocunmasın Hiç (Türk Edebiyatında Unutulmayan Kavgalar)*², *Bir Tartışmanın Hikâyesi: Dekadanlar*³, *Türk Edebiyatında Hece-Aruz Tartışmaları*⁴, *Peyami Safa Nazım Hikmet Kavgası*⁵ ve *Hece* dergisinin çıkardığı *Türk Edebiyatında Polemikler*⁶ özel sayısı bu çalışmalardan bazılarıdır. Bu çalışmada, Emin Karaca tarafından kaleme alınan *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)* adlı kitap tanıtılacaktır.

Emin Karaca'nın *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)* adlı eseri 2017 yılında Kibele Yayınları tarafından basılmıştır. 483 sayfadan oluşan eser “İlk Yılların Edebiyat Kavgaları” ve “Cumhuriyet’ten Sonraki Edebiyat Kavgaları” başlıklı iki ana bölümden oluşmaktadır. Emin Karaca, ilk bölümü, Şinasi-Sait Bey tartışmasıyla başlatır ve Cumhuriyet ilan edilmeden önce yaşanan tartışmalarla bitirir. Birincisine göre daha hacimli olan ikinci bölüm ise Cumhuriyet’in ilan edilmesinden sonra yaşanan tartışmaları kapsamaktadır. Görüldüğü üzere kitabın bölümlendirilmesinde Cumhuriyet’in ilan edildiği tarih esas alınmıştır. Yazarın bu tercihi ana bölümlerde yer alan pek çok tartışmanın kronolojik bir sırayla ele alınmasını da kolaylaştırmıştır.

¹ Bkz: Emin Karaca (2017). *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)*. İstanbul: Kibele Yayınları.

² Bkz: Emin Karaca (2019). *Bay Ataç Gocunmasın Hiç (Türk Edebiyatında Unutulmayan Kavgalar)*. İstanbul: Doğan Kitap.

³ Bkz: Fazıl Gökçek (2007). *Bir Tartışmanın Hikâyesi: Dekadanlar*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

⁴ Bkz: Hasan Kolcu (1993). *Türk Edebiyatında Hece-Aruz Tartışmaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı.

⁵ Bkz: Ergun Göze (1969). *Peyami Safa Nâzım Hikmet Kavgası*. İstanbul: Yağmur Yayınevi.

⁶ Bkz: Hayriye Ünal-Semih Diri (Ed.) (2018). *Türk Edebiyatında Polemikler [Özel Sayı]*. Hece Aylık Edebiyat Dergisi. S: 258/259/260.

Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından başlayıp 1946’ya kadar geçen süreçte edebiyat dünyasında yaşanan çeşitli tartışmaların anlatıldığı eser, bir döneme ışık tutması bakımından önem arz etmektedir. Emin Karaca, ele aldığı konularla ilgili yorum yapmaktan, tartışmanın taraflarından birinin yanında yer almaktan ve övücü cümleler kullanmaktan kaçınmıştır. Objektif bir tavırla tartışmaları anlatmış, tartışma hangi yayın organında yaşandıysa onun ismini zikretmiş, tartışmanın taraflarının birbirlerine karşı olan suçlamalarını ele almış ve bunlarla ilgili gazete ve dergi sayfalarında yayımlanan yazılara yer vermiştir. Ancak dergi ve gazete sayfalarının yıpranmış ve hırpalanmış oluşu, çeşitli gazetelerin kütüphane arşivlerinde bulunmayışı gibi sebepler nedeniyle bazı yazılara da yer verememiştir. Bu yazılardan biri de Nurullah Ataç’a aittir. Türk edebiyatının önemli eleştirmenlerinden biri olan Nurullah Ataç, Halit Fahri Ozansoy’un *Baykuş* piyesini eleştiren bir yazı kaleme almıştır. Yazının yayımlandığı gazeteyi bulmak için araştırma yapan ve araştırmasından bir sonuç alamayan Emin Karaca, Halit Fahri Ozansoy’un Nurullah Ataç’a cevap niteliğindeki yazısına kitabında yer vererek bu tartışmaya kısa da olsa değinmiş olur.

Bu kitapta, 1864-1946 yılları arasında Türk edebiyatında yaşanan tartışmalar ele alınmıştır. Okuyucu, ilk olarak yenileşme dönemi Türk edebiyatının öncü isimlerinden biri olan Şinasi ile *Ruzname-i Ceride-i Havadis* yazarlarından Sait Bey’in “dil odaklı” tartışmasıyla karşılaşır. Yazar, bu tartışmada Şinasi’nin sergilediği tavrın doğru olduğunu düşünür ve şunları söyler:

“Bu, birkaç deyim çevresinde olup biten basit bir tartışma değildi. Şinasi’nin bu ilk tartışma örneğinde; tartışırken karşısındakine sövüp saymak gibi Doğululuktan uzak bir durum yaşandı. Şinasi temiz, vakur, kibar bir tavır takındı; ne karşısındakinin onuruna saldırdı, ne de kendisinininkine saldırılmasına izin verdi... İşin kişiliğe dökülmesine de engel oldu... Bu tartışma sırasında, tartışmaların nasıl yapılması gerektiği hakkında kurallar koydu, vecizeler ileri sürdü, kendi yanıldığı noktaları gösterdikleri zaman onları mertçe kabul etti. Eleştiri ve tartışma demenin körü körüne inat edip durmak olmadığını anlattı. Şinasi bizde eleştirinin edep ve erkânını da kurdu” (Karaca 2017: 28).

Türk edebiyatındaki tartışmalara bakıldığında tüm sanatçıların Şinasi gibi doğru bir tavır sergilediği söylenemez. Bazı tartışmalar sözlü atışmadan çıkıp fiziksel temasa dönüşmüştür. İşte bu kitapta fiziksel temasa dönüşen tartışmalara da yer verilmiştir: *“Muhsin Ertuğrul’un Halit Fahri Bey’i dövmesinden, Ahmet Hamdi (Tanpınar) Bey’le*

İsmail Habip (Sevük) Bey'in sille tokat dövüşmelerine kadar bu tür olayları da ele aldık” (Karaca 2017: 20).

Şinasi'nin Sait Bey'le yaşadığı tartışmayla başlayan ilk bölüm, on iki alt bölümden oluşmaktadır. Bu alt bölümler şunlardır: “İlk Edebî Tartışma”, “Namık Kemal'in Edebî Kavga...”, “Recâizâde Ekrem'le Muallim Naci'nin Zemzeme (Ezgi)-Demdeme (Azarlama) Kavgası...”, “Halit Ziya'nın Muallim Naci'ye Kını”, “Batı Klasikleri Türkçe'ye ‘Çevrilsin mi Çevrilmesin mi?’ Kavgası”, “Ahmet Mithat Efendi'nin Başlattığı ‘Dekadanlık’ Kavgası”, “Abes ile Muktebes Kafiyesinden Çıkan Kavga”, “Hüseyin Cahit'in (Yalçın) Öteki Kavga...”, “Türk Edebiyatında En Sahici Kavga: Tefik Fikret-Mehmet Akif Kavgası”, “Yakup Kadri'nin (Karaosmanoğlu) Edebiyat Kavga...”, “Cadı Yüzünden Çıkan Üç Başlı Kavga: Hüseyin Rahmi-Şahabettin Süleyman-Ali Naci”, “Batıp Çıkan Dergiler, Parlayıp Sönen Kavga...”.

“Cumhuriyet'ten Sonraki Edebiyat Kavga...” başlıklı ikinci bölüm, Cumhuriyet'in ilanından sonra edebiyat camiasında yaşanan tartışmaları konu edinmektedir. Bölüm, İsmail Habip Sevük'ün *Türk Teceddüt Edebiyatı Tarihi* adlı eserinin yayımlanmasından sonra yaşanan tartışmayla başlar ve Peyami Safa-Necip Fazıl Kısakürek tartışmasıyla biter. Cumhuriyet'in ilanından 1946 yılına kadar yaşanan tartışmaların ele alındığı bu bölüm yirmi iki alt başlıktan oluşmaktadır: “İsmail Habip'in ‘Türk Teceddüt Edebiyatı’ Tartışmalarına Sebep Oluyor”, “Peyami Safa'nın ‘Kalem Kavgası’ Resmi Geçidi Başlıyor”, “Nâzım Hikmet'in ‘Üdeba-î Kiram’la Kavga...”, “Ertuğrul Muhsin, Halit Fahri Bey'e Dayak mı Attı?”, “Bu da Hicivle Kavga”, “Akbaba'da Tam Sayfa Bir Karikatür”, “Karşılıksız Bir Edebiyat Kavgası”, “Yusuf Ziya Ortaç'tan: ‘Edebiyat Kavga’ ve Tanıklıkları”, “Nahit Sırrı'nın ‘Eve Düşen Yıldırım’ı Selami İzzet'in Adapte Romanından mı Apartılmıştı?”, “Nâzım Hikmet ‘Edebiyat Kavga’ını Değerlendiriyor”, “Orhan Selim ile Bay Mistik'in Kavgası”, “Yaşar Nabi ile Nurullah Ataç Arasında: Bizde ‘Münekkit’ Var mı, Yok mu Münakaşası”, “İsmail Habip (Sevük) ile Ahmet Hamdi (Tanpınar) Sille Tokat Dövüştü”, “Halit Fahri; ‘Baykuş’ Piyesine Dil Uzatan Nurullah Ataç'a Öfkeyle Soruyor: Nurullah Ataç Nesin? Edebiyatın Eli Baltalı mı?”, “Kâzım Nami Duru ile Halit Fahri Arasında: ‘Milli Edebiyat Davası’ Üzerine Münakaşa”, “Müdafa”, “Halit Fahri'nin Oğlu Gavsi'nin Başlattığı Türk Edebiyatında ‘Tasfiye’ Kavgası”, “Hindistancevizi Ağacı”, “Necip Fazıl'ın, Namık Kemal'in Karısı İçin Yazdıkları Kavga Çıkardı”, “Garip Şiir Akımı Yüzünden Çıkan Meydan Savaşları”, “Necip Fazıl'ın ‘Para’ Piyesi İntihal Miydi?”, “Peyami Safa, ‘CHP’ye ‘Müşavir’ Olunca Necip Fazıl Çıldırıldı”.

Bu tanıtım yazısı çerçevesinde ele aldığımız *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)* adlı kitap, uzun ve titiz bir çalışmanın sonucunda ortaya çıkmıştır. Otuzu aşkın tartışmanın ortaya çıkış sebepleri ile Türk edebiyatının istikametini belirlemede oynadığı rolü ortaya koyan kitap, Türk edebiyatındaki tartışmalar üzerine çalışma yapmak isteyenler için önemli bir bilgi kaynağı olma özelliği taşımaktadır.

Ayrıca yenileşme dönemi Türk edebiyatının farklı zaman dilimlerinde dil kullanımı, konu yönelimi, tür tercihi, üslûp ve farklı yönlerde farklı görüşleri/sanat anlayışları olan sanatçıların, eleştirmenlerin savundukları görüşler ekseninde tanınması yanında, kendi görüşlerini savunma biçimleri de bu çalışmada ortaya konulmuştur. Sanatçı ve eleştirmenlerin tartışmaya konu olmuş eserleri, konuları, düşünceleri incelenirken ortak, benzer ve farklı yönlerin tespit edilerek bunların sebeplerinin ortaya konulması da bu araştırmanın Türk Dili ve Edebiyatı alanındaki araştırma ve akademik çalışmaların zenginleşmesine katkısı olduğunu ortaya koymaktadır.

Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!) kitabının Türk Dili ve Edebiyatı alanında ders veren akademisyenlere, öğrencilere ve edebiyat konusunda meraklı olanlara önemli bir kılavuz kitap olmada büyük bir boşluğu dolduracağı görülmektedir.

Kaynakça

- Gökçek, Fazıl (2007). *Bir Tartışmanın Hikâyesi: Dekadanlar*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Göze, Ergun (1969). *Peyami Safa Nâzım Hikmet Kavgası*. İstanbul: Yağmur Yayınevi.
- Karaca, Emin (2017). *Türk Edebiyatında Kavga (En Büyük, En Önemli, En Bilgili Yazar Benim!)*. İstanbul: Kibele Yayınları.
- Karaca, Emin (2019). *Bay Ataç Gocunmasın Hiç (Türk Edebiyatında Unutulmayan Kavgalar)*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Kolcu, Hasan (1993). *Türk Edebiyatında Hece-Aruz Tartışmaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Ünal, Hayriye; Diri, Semih (Ed.) (2018). *Türk Edebiyatında Polemikler [Özel Sayı]*. Hece Aylık Edebiyat Dergisi. S: 258/259/260.